

การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

นางสาวพรหมพร สนิทขันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชามัธยมศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2535

ISBN 974 - 581 - 030 - 4

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

018062

I 10314404

A CONTENT ANALYSIS CONCERNING PEACE APPEARED IN THAI LANGUAGE
TEXTBOOKS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL

Miss Promporn Snitkwan

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Secondary Education

Graduate School

Chulalongkorn University

1992

ISBN 974 - 581 - 030 - 4

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏในหนังสือเรียน
วิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

โดย

นางสาวพรหมพร สันทขวัญ

ภาควิชา

มัธยมศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

พร วิชา

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

จตุบ อก

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์มพรรย์)

สุจิต เพ็ชรชอบ

อาจารย์ที่ปรึกษา

(ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพ็ชรชอบ)

วลัย นานิช

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย นานิช)

พรหมพร สนิทขวัญ : การวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏในหนังสือเรียนวิชา
ภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (A CONTENT ANALYSIS CONCERNING PEACE
APPEARED IN THAI LANGUAGE TEXTBOOKS AT THE LOWER SECONDARY
EDUCATION LEVEL) อาจารย์ที่ปรึกษา : ศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ,
146 หน้า ISBN 974-581-030-4

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย 3 เล่ม ได้แก่
หนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 - 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

ผู้วิจัยศึกษาเนื้อเรื่อง 53 เรื่อง ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 - 3
ผู้วิจัยได้สร้างประเด็นการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพขึ้น และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน
ตรวจพิจารณาแก้ไข แล้วนำมาวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุด
ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 - 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตามประเด็นการวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพ
ที่สร้างขึ้น

ผลการวิเคราะห์พบว่า เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏมากที่สุดในหนังสือเรียนภาษาไทยชุด
ทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1 - 3 ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น คือ มโนทัศน์ในเรื่องเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่ต้องการ
ความมั่นคงทางจิตใจ คิดเป็นร้อยละ 28.64 รองลงมา คือ มโนทัศน์เรื่องของความงามทางธรรมชาติ
ทางภาษาศิลปะและวัฒนธรรมต่าง ๆ มโนทัศน์ในเรื่องของความเป็นเพื่อน ความเห็นอกเห็นใจกัน
มโนทัศน์ในเรื่องของความร่วมมือกันและการไว้วางใจกัน และมโนทัศน์ในเรื่องของการประนีประนอมและ
การแก้ไขปัญหาคความขัดแย้ง คิดเป็นร้อยละ 28.14 , 20.10 , 11.56 และ 11.56 ตามลำดับ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา มัธยมศึกษา
สาขาวิชา การสอนภาษาไทย
ปีการศึกษา 2534

ลายมือชื่อนิสิต พรหมพร สนิทขวัญ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา สุจิต เพียรชอบ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C243998 : MAJOR TEACHING THAI

KEY WORD : CONTENT ANALYSIS/PEACE/TEXTBOOKS/SECONDARY EDUCATION

PROMPORN SNITKWAN : A CONTENT ANALYSIS CONCERNING "PEACE APPEARED IN THAI LANGUAGE TEXTBOOKS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL. THESIS ADVISOR : PROF. DR. SUCHARIT PIENCHOB, ED.D. 146 PP. ISBN 974-581-030-4

The purpose of this study was to analyze the content concerning peace appeared in Thai textbooks Taksasampan series 1 - 3 at the lower secondary education level.

The researcher studied fifty - three pieces of work appeared in Thai textbooks Taksasampan series 1 - 3 . The researcher then constructed the criteria of analytical items. These items were appraised by 5 specialists. The researcher then analyzed the content of peace appeared in Thai textbooks Taksasampan , series 1 - 3 at the lower secondary education level using the analytical items as criteria.

The results of this study showed that content concerning peace which appeared the most in Thai textbooks Taksasampan series 1 - 3 at the lower secondary education level was the concept of identity of human being who needs mental stability, at the percentage of 28.64. The next ones were the concept of beauty of nature, language, art and culture, the concept of friendship and sympathy, the concept of cooperation and reliance and the concept of compromise and conflict resolution at the percentage of 28.14, 20.10, 11.56 and 11.56 respectively.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชามัธยมศึกษา.....
สาขาวิชาการสอนภาษาไทย.....
ปีการศึกษา2534.....

ลายมือชื่อนิสิตพรนภพร สนิทกวาน.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาสุจาริต เพ็ญชอ.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของศาสตราจารย์ ดร.สุจิต เพียรชอบ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ที่ได้ชี้แนะแนวทางในการเรียบเรียง ให้คำปรึกษาคอยติดตามงาน วิจัยด้วยความเอาใจใส่ตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สายใจ อินทร์พรรษ์ ประธานกรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วลัย พาณิช กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ แก่ผู้วิจัย

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์กัลยาณี จักขุรักษ์ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนเขมรสิรินุสรณ์ ผู้ให้โอกาสในการศึกษาของผู้วิจัย และขอระลึกถึงอาจารย์แพรวพรรณ มีสัจย์ อาจารย์ผู้ไม่มีโอกาสเห็นความสำเร็จของลูกศิษย์

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ ลินลารัตน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ศรีเพ็ญ ศุภนิทชากุล อาจารย์ปราณี บุญชุ่ม อาจารย์เพ็ญภา แสงสระศรี และ อาจารย์ผจง เลิศอุบล ที่ช่วยในการตรวจแก้ไขและแนะนำเกี่ยวกับเกณฑ์การวิเคราะห์ ขอขอบคุณ คุณวีระพล วงศ์ไวยขจร และบัณฑิตวิทยาลัยที่ให้ทุนส่วนหนึ่งอุดหนุนการทำวิจัยครั้งนี้

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณพ่อแม่และผู้ให้กำลังใจและสนับสนุนการศึกษาของผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ทุกคนที่ให้ความช่วยเหลือ ให้กำลังใจและคอยห่วงใยผู้วิจัย ตลอดมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
พรหมพร สนิทขัญญ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับสันติและสันติภาพ.....	10
ความหมายของสันติภาพ.....	13

สารบัญ (ต่อ)

การศึกษากับสันติภาพ.....	16
สันติภาพกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521.....	18
สันติภาพกับวรรณคดี.....	19
มโนทัศน์เกี่ยวกับสันติภาพ.....	23
งานวิจัยในประเทศ.....	25
งานวิจัยต่างประเทศ.....	29
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	31
ศึกษาค้นคว้า.....	31
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	34
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	35
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	36
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	124
สรุปผลการวิจัย.....	125
อภิปรายผล.....	126
ข้อเสนอแนะ.....	128
บรรณานุกรม.....	129

ภาคผนวก.....	141
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	142
ภาคผนวก ข แบบวิเคราะห์เนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพ.....	143
ประวัติผู้เขียน.....	146

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

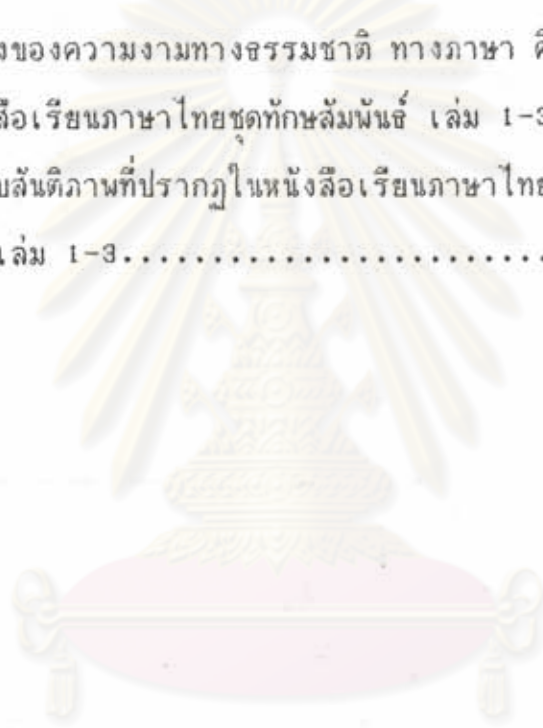
ตารางที่

หน้า

1	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพ ประเด็นที่ 1 มโนทัศน์ในเรื่องเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่ต้องการความมั่นคงทางจิตใจ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1.....	62
2	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 2 มโนทัศน์ในเรื่องของความเป็นเพื่อน ความเห็นอกเห็นใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1.....	64
3	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 3 มโนทัศน์ในเรื่องของความร่วมมือกันและการไว้วางใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1.....	65
4	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 4 มโนทัศน์ในเรื่องของการประนีประนอมและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1.....	66
5	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 5 มโนทัศน์ในเรื่องของความงามทางธรรมชาติ ทางภาษา ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1.....	67
6	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพ ประเด็นที่ 1 มโนทัศน์ในเรื่องเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่ต้องการความมั่นคงทางจิตใจ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2.....	86
7	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 2 มโนทัศน์ในเรื่องของความเป็นเพื่อน ความเห็นอกเห็นใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2.....	88
8	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 3 มโนทัศน์ในเรื่องของความร่วมมือกันและการไว้วางใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2.....	89

9	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 4 มโนทัศน์ในเรื่องของการประนีประนอมและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2.....	90
10	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 5 มโนทัศน์ในเรื่องของความงามทางธรรมชาติ ทางภาษา ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 2.....	91
11	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพ ประเด็นที่ 1 มโนทัศน์ในเรื่องเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่ต้องการความมั่นคงทางจิตใจ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3.....	109
12	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 2 มโนทัศน์ในเรื่องของความเป็นเพื่อน ความเห็นอกเห็นใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3.....	111
13	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 3 มโนทัศน์ในเรื่องของความร่วมมือกันและการไว้วางใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3.....	112
14	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 4 มโนทัศน์ในเรื่องของการประนีประนอมและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3.....	113
15	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 5 มโนทัศน์ในเรื่องของความงามทางธรรมชาติ ทางภาษา ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 3.....	114
16	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพ ประเด็นที่ 1 มโนทัศน์ในเรื่องเอกลักษณ์ของมนุษย์ที่ต้องการความมั่นคงทางจิตใจ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3.....	115
17	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 2 มโนทัศน์ในเรื่องของความเป็นเพื่อน ความเห็นอกเห็นใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3.....	117

18	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 3 มโนทัศน์ในเรื่องของความร่วมมือกันและการไว้วางใจกัน ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3.....	118
19	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 4 มโนทัศน์ในเรื่องของการประนีประนอมและการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3.....	119
20	ความถี่และจำนวนร้อยละของเนื้อหาเกี่ยวกับสันติภาพประเด็นที่ 5 มโนทัศน์ในเรื่องของความงามทางธรรมชาติ ทางภาษา ศิลปวัฒนธรรมต่าง ๆ ที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทยชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3.....	121
21	มโนทัศน์เกี่ยวกับสันติภาพที่ปรากฏในหนังสือเรียนภาษาไทย ชุดทักษะสัมพันธ์ เล่ม 1-3.....	123

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย